

Звіт
Служби доступності до можливостей навчання
«ХНУРЕ без обмежень»
2025 рік

Нормативно-правовою основою для захисту та забезпечення прав і законних інтересів осіб з особливими освітніми потребам та/або інвалідністю з числа здобувачів вищої освіти та співробітників в Університеті, є: Конституція України, Наказ Президента України від 13 грудня 2016 року № 553 «Про заходи спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю», закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні, постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 635 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», постанова Кабінету Міністрів України від 8.03.2022 № 225 «Деякі питання порядку проведення медико-соціальної експертизи на період дії воєнного стану на території України», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року», та інші.

В Університеті функціонує Служба доступності до можливостей навчання «ХНУРЕ без обмежень», яка покликана забезпечувати включення та підтримку здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в освітній процес та створювати інклюзивний освітній простор.

На кінець 2025 року в Університеті здобувають освіту приблизно 52 особи з особливими освітніми потребами, які мають інвалідність дитинства, 1, 2, 3 групи, з яких більшість перебуває на обліку в медичних та соціальних установах.

Службою ведеться облік здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами та збір інформації про їх освітні труднощі, згідно умов правового режиму воєнного стану та на основі розробленої інформаційної системи супроводу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Організовано та налагоджено канали зв'язку щодо надання постійної консультативної допомоги здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами з соціальних, психологічних, гуманітарних питань, а також сприяння у вирішенні правових та/або медичних питань.

Також здійснюються індивідуальні консультації науково-педагогічних, педагогічних та інших співробітників Університету щодо роботи зі здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами.

У співпраці з різними громадськими організаціями та благодійними фондами створена можливість надання гуманітарної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами та членам їх сімей. В цьому році надано близько 150 особам з інвалідністю та членам їх родин гуманітарної допомогу.

Завдяки співпраці з фахівцями громадської організації «Харківська асоціація незрячих юристів» можлива організація надання висококваліфікованої юридичної допомоги здобувачам вищої освіти з інвалідністю.

Проводиться консультативна робота з батьками та учнями спеціальних закладів освіти щодо вступу осіб з інвалідністю до університету.

Продовжується співпраця з Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю щодо надання безповоротної фінансової допомоги особами з особливими освітніми потребами шляхом оплати вартості їхнього навчання (Харківське відділення, Дніпропетровське відділення тощо).

Цього року Університет з метою розширення можливостей, розвитку та посилення інклюзивної освіти, підписав «Меморандум про співпрацю» з Харківським інклюзивно-ресурсним центром №1. Завдяки цьому документу, вже було організовано онлайн-вебінар «Інклюзія у вищій освіті: сучасні виклики та практичні рішення», який провела директорка ІРЦ, практична психологиня, психотерапевтка, корекційна педагогиня Ірина Вишнева. На вебінарі науково-педагогічні працівники, співробітники та здобувачі освіти мали можливість почути про засади, особливості

організації інклюзивного освітнього середовища в навчальному закладі, обговорити актуальні питання саме для слухачів.

З метою забезпечення ранньої профорієнтаційної роботи з учнями з особливими освітніми потребами, розширенню їхніх освітніх можливостей та сприяння розвитку доступного й безбар'єрного університетського середовища, було підписано ряд меморандумів зі спеціальними школами Харківщини (ХСШ №5, ХСШ №6, ХСШ №7, ХСШ №8, ХСШ №11, ХСШ №12, ХСШ імені В.Г. Короленка).

Служба активно співпрацюють зі різними структурними підрозділами Університету, забезпечуючи комплексну фахову підтримку усім, учасникам освітнього процесу, хто її потребує.

Службою регулярно переглядаються Методичні рекомендації та поради щодо супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Останні з яких видані це: «Методичні рекомендації щодо супроводу осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі ХНУРЕ», за упорядкуванням Блінова Т., Овченко А., Дашенкова Н.

Службою доступності було розроблено та відкрито для загального доступу анкети звернень для студентів та співробітників університету, які розміщені на сайті Служби.

Здійснено обстеження території та приміщень Університету на предмет доступності та безбар'єрності приміщень. Результатом якого стало поява Університету на мапі безбар'єрності, долучившись, таким чином, до ініціативи Міністерства розвитку громад та територій України та компанії Лун Місто.

З метою підвищення доступності приміщень та прилеглої території ХНУРЕ у гуртожитку №1 встановлено тактильну плитку на сходах, а також розроблено та реалізовано проєкт зі встановлення пандуса у гуртожитку №7 за підтримки представництва Датської ради в Україні (DRC).

Протягом року співробітники Служби доступності активно навчались та підвищувати кваліфікацію, долучались до різноманітних заходів, зустрічей, вебінарів, навчальних курсів, які були присвячені інклюзивній освіті, психологічній підтримки, організації інклюзивного освітнього середовища, захисту прав та свобод осіб з інвалідністю.

Серед них відмітимо наступні:

14 січня 2025 року. Участь у тренінгу на тему «Інклюзивне гуманітарне реагування»;

19-21 лютого 2025 року. Тренінг для освітян «Задоволення потреб особистості «від почуття безпеки до протидії конфліктам»;

26 лютого 2025 року. Участь в онлайн-зустрічі «Чотири роки Нацстратегії безбар'єрності: досвід, виклики, перспективи»;

12-13 травня 2025 року. Участь у тренінгу «Фахові компетенції працівників освіти у психічному здоров'ї та психосоціальной підтримці»;

7 березня - 4 квітня 2025 року. Участь у навчальній ініціативі «Рівність. Лідерство. Майбутнє»; в межах, якого написання проекту «Наука без дискримінації, Science Without Discrimination»;

17 березня - 26 червня 2025 року. Участь у навчанні за програмою «Управління проблемами Плюс». Індивідуальна психологічна допомога у стані дистресу, в громадах, що знаходяться під впливом несприятливих обставин. В межах впровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я.

12-13 травня 2025 року. Участь у тренінгу «Фахові компетенції працівників освіти у психічному здоров'ї та психосоціальной підтримці».

19-22 травня 2025 року. Участь у навчанні за програмою «Самодопомога Плюс». Груповий курс управління стресом для дорослих. В межах впровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я.

19 серпня 2025 року. Прослухали вебінар НАІУ за темою «Безбар'єрність під контролем: як це працює?».

23-24 серпня 2025 року. Підвищили кваліфікацію в рамках V Всеукраїнського з міжнародною участю науково-практичного симпозиуму (форма участі - дистанційна) на тему: Інклюзія в безбар'єрній Україні: міжгалузевість, міжсекторальність і міждисциплінарність для перемоги і сталого розвитку».

20 листопада 2025 року. Всеукраїнський круглий стіл «Синергетичний потенціал міждисциплінарного підходу у супроводі осіб із особливими освітніми потребами».

За запрошенням ГС "ВГО "Національна Асамблея людей з інвалідністю України" прийняли участь в онлайн заходах на платформі ZOOM:

- Вебінар «Безпека укриття: міжнародний та національний рівень»;
- Комітетські слухання щодо Плану України для Ukraine Facility;
- Щотижневі зустрічі ГОІ-членів та партнерів НАІУ щодо обговорення проблематики з питань інвалідності в сучасних умовах;
- Вебінар "Забезпечення допоміжними засобами реабілітації";
- Вебінар "Сучасні підходи до реабілітації людей з порушенням зору в Україні";
- Вебінар "Встановлення інвалідності – 2025: покрокова інструкція";
- Вебінар "Профілактика професійного вигорання";
- Вебінар "Включення питань інвалідності в гуманітарному реагуванні та відновленні".

Стаття «Стан та перспективи застосування засобів діагностики на основі методу газорозрядної візуалізації» (автори О. М. Зінченко, В. П. Олійник, П. М. Подпрудников) опублікована в науково-технічному збірнику «Радіотехніка».

Участь у 9 Українському Жіночому Конгресі «Сміливість бути собою», про молодь і технології, про лідерство у владі, про видимість у громадах, про різноманіття та прийняття.

Служба активно співпрацює з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України, ГО «Інститут соціальної політики», ГО «Захист заради перемоги», Федерацією організацій осіб з інвалідністю з дитинства та батьків осіб з інвалідністю України, організацією «Харківська асоціація незрячих юристів» та інші.

Начальниця СДМН
«ХНУРЕ без обмежень»

Тетяна БЛІНОВА